

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Gwiazdami zajmują się uczeni astronomowie, korzystający z różnych urządzeń i przyrządów optycznych. Wyniki ich obserwacji i badań są imponujące. Gromadzona przez nich wiedza o gwiazdach nie dorównuje tej, skutkiem której tworzyło się przekonanie, że między gwiazdami a ludźmi występują rozmaite zależności i związki. Zgromadzona ona została w tych czasach, kiedy człowiek obserwował gwiazdy jedynie przy pomocy swych oczu.

Starożytni Grecy, których religia oparta była na wierze w mity, mieli gwiazdy za wyniesione na niebo przez największego ich boga Zeusa - żywe, wrażliwe i życzliwe postacie bogiń, bogów, bożków i bóstwek. Inaczej mówiąc, posiadających boską moc sprzymierzeńców, którzy chętnie wysłuchiwali ich próśb i modlitw i nigdy im nie odmawiali pomocy. Starożytni Egipcjanie, w których religii też nie brakowało mitów, mówili o gwiazdach jako wioślarzach, wprawiających w ruch okręt boga słońca Ra, na którym on płynął przez ocean nocy - z zachodu na wschód, by o stosownej porze rozniecić światło nowego dnia. Chrześcijanie, zgodnie z tym, co o gwiazdach mówi Pismo Święte, uważają je za przepełnione radością, nieustannie gotowe do drogi istoty, które wykonują wszelkie polecenia i rozkazy swego Stwórcy - Boga. Albo - zgodnie z tym, co podpowiadała im ich wyobraźnia - za duszyczki umarłych dzieci, które mrugają z nieba do swoich, pozostających na ziemi i ciągle tęskniących za nimi rodziców lub za krople łez, jakie wypływają z oczu aniołów na widok przepełniającego światła zła. (...)

Nie wszystkie gwiazdy miały swoją siedzibę na niebie. Niektóre zostały stworzone przez ludzi i świeciły tylko w sferze symboli, systemów filozoficznych, przekonań religijnych, wierzeń, legend i mitów.

Gwiazda pięciopromienna, według Pitagorasa, który podobno ją stworzył, jest symbolem doskonałości wszechświata i wszelkiej doskonałości, a w powszechnym odbiorze - symbolem szczęścia, wolności i wszystkiego co dobre. Jest również amuletem zdrowia, posiadającym moc zabezpieczania człowieka przed wszelkiego rodzaju niedomaganiem i chorobami.

Gwiazda Dawida, którą tworzą dwa nałożone na siebie trójkąty - jeden oznaczający męskość, drugi żeńskość, jest symbolem Izraela oraz wyznawanej przez jego naród religii, jak również - na co warto zwrócić szczególną uwagę - Boga judaizmu. Jest ozdobą żydowskich ksiąg świętych, synagog, przedmiotów kultu religijnego. Widnieje na flagie państwa izraelskiego.

Gwiazda Morza, w starożytności będąca symbolem wszystkich bogiń opiekujących się morzami, głównie jednak Afrodyty, która urodzona z piany morskiej, była z morzami bezpośrednio związana jako opiekunka portów i wybrzeży. Z reguły sześciopromienna, piękna gwiazda, którą żeglarze dawnych czasów tatuowali sobie na rękach, by symbolizowana przez nią bogini zapewniała im bezpieczny pobyt na morzu i szczęśliwy powrót do portu.

Zdzisław Kut, *To i owo o gwiazdach*. [w:] „Płomyk” nr 10-12/05, luty 2007, s. 22-23.

1. Zamieszczony tekst zawiera informacje o:

- A) pracy starożytnych astronomów B) położeniu gwiazd na niebie
 C) przypisywanej gwiazdom roli D) symbolicznym znaczeniu gwiazd

2. Autor tekstu przekonuje, że:

- A) współczesną wiedzę astronomiczną zrodziła starożytność
 B) wiedza o relacjach ludzi i gwiazd była dawniej bogatsza niż teraz
 C) mity o gwiazdach powstawały na skutek obserwacji nieba gołym okiem
 D) w starożytności astronomią zajmowali się twórcy mitologii

3. W tekście czytamy, że gwiazdy w mitologiach różnych krajów są przedstawiane jako:

- A) żywe istoty B) opiekuńcze duchy
 C) niezbadana materia Kosmosu D) siła regulująca porządek świata

4. Nadawanie gwiazdom sensów symbolicznych świadczy o tym, że ludzie:

- A) poszukują wzorów B) są realistami
 C) dążą do doskonałości D) pragną bezpieczeństwa

5. Stworzone przez ludzi gwiazdy różnią się:

- A) kształtem B) wyglądem C) przeznaczeniem D) symboliką

6. W religii chrześcijan gwiazdy są wyrazem:

- A) nieustannej przemiany świata B) tęsknoty za umarłymi
 C) marzeń o dobrym świecie D) potrzeby wsparcia i pocieszenia

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Konstrukcję czynną ma zdanie:

- A) Ten pałac zaprojektował słynny architekt. B) Zamek został wybudowany w XIII wieku.
 C) Twierdza była wznoszona przez 30 lat. D) Fortecę postawili obrońcy miasta.

8. Postać dokonaną ma czasownik:

- A) zjedz B) martwiła się C) wyjdziemy D) stoczyliście

9. Zdanie *Tamci chłopcy chętnie pomagają nam w nauce.* - zawiera:

- A) 2 zaimki B) 2 przymyki
 C) 1 wyrażenie przyimkowe D) 1 spójnik

10. Przez przypadki odmienia się wyraz:

- A) dziesięcioro B) rozmaicie C) przynależność D) on

11. Prawidłowo nazwano przypadek rzeczownika w zdaniu:

- A) Zobaczył srebrny samolot. - mianownik B) Lubię tych ludzi. - dopełniacz
 C) Długo był w szkole. - celownik D) Nie widziałem sokoła. - biernik

12. Błędnie zapisano tytuł utworu:

- A) „Wielka, większa i największa” B) „Tomek w Krainie Kangurów”
 C) „Opowieści z narnii” D) „Księżniczka Na Ziarnku Grochu”

13. Nie stopniuje się przymiotnik:

- A) wodny B) ziemski C) stalowy D) gwiazdny

14. Prawidłowo mówimy:

- A) Cofnij te słowo. B) Mu to powiedz.
 C) Tobie zdradzę sekret. D) Mnie możesz zaufać.

15. Prawidłowo nazwano rodzaj przymiotnika w zdaniu:

- A) Nie mam złotego pierścionka. - r. męski B) Odwiedził najlepszych przyjaciół. - r. męskoosobowy
 C) Unikał groźnych zwierząt. - r. męskoosobowy D) Był nad polskim morzem. - r. męski

16. Wyrazy pokrewne znajdują się w szeregu:

- A) książka, księga, księgarnia B) płotek, ogrodzenie, parkan
 C) mały, maleństwo, maluch D) czas, czar, czaty

III. LITERATURA

17. Tomek i Huck, bohaterowie książki pt. „Przygody Tomka Sawyera”, wspólnie przeżywali przygody:

- A) w nawiedzonym domu B) na cmentarzu
 C) nad brzegiem morza D) na wyspie

18. Edmund, bohater książki pt. „Opowieści z Narnii”, zdradził rodzeństwo w zamian za:

- A) obietnicę władzy B) skrzynię skarbów C) piękne zabawki D) słodycze

19. Aby udowodnić, że są bohaterami, chłopcy (w książce pt. „Wspomnienia niebieskiego mundurka”) zobowiązali się do:

- A) pójścia nocą na cmentarz B) przepłynięcia Narwi
 C) skoku z huśtawki D) ugaszenia pożaru

20. Prawdę o Zenku Wójciku, bohaterze powieści pt. „Ten obcy”, zawiera stwierdzenie:

- A) szczególnie lubił Ulę B) był bardzo uczciwy
 C) przeciwstawiał się chuliganom D) uratował małe dziecko

21. W powieści pt. „Ten obcy” pojawia się wątek:

- A) rodzinnych konfliktów B) szkolnych kłopotów
 C) dziecięcej przyjaźni D) rodzącej się miłości

22. Podczas wędrowki przez Afrykę Staś i Nel dotarli do:

- A) Góry Lindego B) baobabu „Kraków” C) piramidy Cheopsa D) pałacu Mahdiego

23. Harry Potter i Ron (w powieści pt. „Harry Potter i komnata tajemnic”) podróż do szkoły odbyli latającym samochodem, ale:

- A) zabrakło im paliwa B) ich pojazd uległ wypadkowi
 C) władzom szkoły się to nie spodobało D) stare drzewo wymierzyło im karę

24. Książka pt. „Harry Potter i komnata tajemnic” jest powieścią:

- A) przygodową B) podróżniczą C) fantastyczną D) historyczną

25. Aniela, bohaterka książki pt. „Kłamaczucha”, została zdemaskowana, gdy wydało się, że:

- A) nie zna się na malarstwie B) może mieszkać w internacie
 C) nie uczy się w liceum poligraficznym D) nie potrafi grać w przedstawieniu

26. Rusałka z ballady pt. „Świtez” opowiedziała ludziom o:

- A) ataku obcych wojsk na miasto B) ucieczce mieszkańców przed wrogiem
 C) modlitwie kobiet o ocalenie przed hańbą D) trujących kwiatkach nad brzegiem jeziora